

Data Seal of Approval

Pečeť kvality digitálního repozitáře

Zásady verze 2
19. července 2013

Úvod

Tato příručka podporuje repozitáře v sebehodnocení a peer-review hodnocení podle šestnácti zásad obsažených v Zásadách pro získání Pečetě kvality digitálního repozitáře (Data Seal of Approval, dále jen DSA). Zásady slouží k aplikaci a ověření kvalitativních aspektů vztahujících se k vytváření, uchovávání a (opětovnému) použití digitálních dat. Zásady se zaměřují na odborné a vědecké materiály, ale mohou být použita pro jakýkoliv typ digitálních informací. Tyto Zásady slouží jako podklad pro přidělení „Data Seal of Approval“ Radou DSA.

Pro Zásady DSA je klíčových pět principů, které dohromady určují, zda digitální data mohou být považována za dostatečně archivovaná.

- Data lze najít na Internetu.
- Data jsou zpřístupněna v souladu s relevantní legislativou a s ohledem na ochranu osobních dat a práv duševního vlastnictví.
- Data jsou dostupná ve využitelném formátu.
- Data jsou spolehlivá.
- Na data lze odkazovat.

Tyto principy jsou nedílnou součástí Zásad. Zásady samotné jsou zacíleny na tři typy stakeholderů: producenty dat, digitální repozitář a uživatele dat.

- Producenti dat odpovídají za kvalitu digitálních dat.
- Digitální repozitář odpovídá za kvalitu uchování a dostupnost dat.
- Uživatelé odpovídají za kvalitu využití digitálních dat.

Přestože se Zásady týkají tří různých skupin, je to digitální repozitář, který umožňuje a podporuje to, že producent i uživatel dat jsou v souladu s jednotlivými Zásadami.

Předpokládá se, že v průběhu životního cyklu dat může repozitář jednat s vkladateli dat, kteří budou vystupovat jako zástupci producentů dat.

Digitální repozitář lze prohlásit za důvěryhodný repozitář „Trusted Digital Repository“ (TDR) ve smyslu požadavků Data Seal of Approval, pokud splňuje Zásady 4 – 13 a umožňuje producentům dat a uživatelům splnit Zásady 1 – 3 a 14 – 16.

Tato Příručka hodnocení může být použita jako formulář pro interní hodnocení před využitím DSA online nástroje.

Sebehodnocení a peer review proces

Zájemce o získání pečeti DSA může vypracovat a odeslat sebehodnocení podle šestnácti zásad v okamžiku, kdy jsou jeho přihlašovací údaje zpracovány přes **datasealofapproval.org**.

Odborný hodnotitel, kterého vybere Rada DSA, na základě dodaných podkladů k sebehodnocení rozhodne, zda a v jaké míře splňují požadavky jednotlivých Zásad. Buď předložené podklady pro jednotlivé Zásady potvrdí, nebo odmítne. Pokud je odmítne, poskytne žadateli komentář ke svému rozhodnutí a požádá jej o vyjádření.

Proces komentářů/odpovědí poté pokračuje, dokud Odborný hodnotitel nerozhodne, zda Pečeť kvality DSA přidělí. V případě námitek se může žadatel obrátit na Radu DSA.

Outsourcing

Původní verze DSA umožňovala využití outsourcovaných služeb třetích stran pouze pro Zásady číslo 4, 6, 7, 8 a 13 za předpokladu že partner již získal DSA nebo vyšší stupeň certifikace v oblasti důvěryhodných digitálních repozitářů.

Vzhledem k narůstajícímu počtu distribuovaných a na službách založených moderních repozitářů, Rada DSA možnosti outsourcingu rozšířila na všechny Zásady. Důsledky tohoto rozhodnutí budou průběžně sledovány a rozhodnutí samo může být ještě ve spolupráci s DSA komunitou v budoucnu revidováno. Informace vztahující se k outsourcingu jsou vyžadovány v části „Kontext repozitáře“ a musí být nedílnou součástí podkladů pro hodnocení jednotlivých relevantních Zásad.

Původní verze DSA umožňovala využití outsourcovaných služeb třetích stran pouze pro Zásady číslo 4, 6, 7, 8 a 13 za předpokladu, že partner již získal DSA nebo vyšší stupeň certifikace v oblasti důvěryhodných digitálních repozitářů.

Vypracování sebehodnocení

V doplňkových textech k jednotlivým Zásadám jsou navržena témata, která mohou být zahrnuta do sebehodnocení. Nejsou však ani vyčerpávající ani normativní.

Zkratky by měly být vysvětleny u prvního výskytu v textu.

Hodnocení musí pro každou Zásadu obsahovat následující části:

Vyjádření k sebehodnocení

Vyjádření k sebehodnocení by se mělo přímo vztahovat k dané Zásadě a jejímu doplňujícímu textu. Vaše vyjádření by mělo obsahovat informaci o tom, jaká dokumentace (odkazovaná či v pracovní verzi), je podkladem pro podporu dané Zásady. Uveďte prosím, proč je dokumentace podstatná pro dané vyjádření a, zejména v případě delších či široce zaměřených dokumentů, zmiňte i to, která její část se váže k dané Zásadě.

Je-li část procesů dané Zásady outsourcována třetí straně, uveďte komu a předložte doklady k těm procesům, za které odpovídáte vy i k těm, za které odpovídá partner.

Související dokumentace a/nebo termín dokončení dokumentace (v případě potřeby anglické shrnutí):

Vyjádření k sebehodnocení pro každou ze Zásad musí být podloženo relevantní veřejně dostupnou dokumentací (ideálně v angličtině). Pokud anglická verze dokumentace neexistuje, musí být v angličtině dodáno alespoň její shrnutí.

Pokud je dokumentace ve stadiu rozpracování a/nebo není ještě oficiálně zveřejněná, měl by být uveden termín, ve kterém bude dokumentace dokončena. Dodržení tohoto termínu bude sledováno v rámci procesu hodnocení následující žádosti o DSA. Pokud je dokumentace ve stadiu rozpracování, bude stupeň shody se Zásadou hodnocen jako nižší. Veřejná dostupnost dokumentů je zcela zásadní podmínkou pro zajištění transparentnosti procesu certifikace dle DSA.

Připojte prosím i URL veřejně dostupné dokumentace vztahující se k vašemu sebehodnocení.

Veškeré uvedené dokumenty by měly být zmíněny i ve Vyjádření k sebehodnocení.

Sebehodnocení stupně shody

Každá ze Zásad DSA má určen minimální stupeň shody, který musí digitální repozitář pro získání DSA dosáhnout. Tato hodnota odráží míru vyzrálosti procesů probíhajících v rámci digitálního repozitáře. Rada DSA může minimální požadovaný stupeň shody přehodnotit v závislosti na nově vznikajících „best practices“.

Komentáře Odborných hodnotitelů k odbornému hodnocení

Tento prostor je vyhrazen pro komentáře hodnotitelů či jejich případné dotazy.

Kontrolní seznam pro Odborné hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na podpůrnou dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou vysvětleny všechny zkratky?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

Odpovědnost

V okamžiku kdy začnete s procesem žádosti o DSA, souhlasíte s následujícími podmínkami:

Všechny zúčastněné strany, včetně DSA Rady a určených hodnotitelů, budou považovat až do udělení DSA odevzdanou dokumentaci k sebehodnocení a údaje o stupni shody s jednotlivými zásadami za důvěrné údaje. Finální verze dokumentace, stupeň shody a komentáře hodnotitelů budou zveřejněny prostřednictvím DSA online nástroje až po udělení DSA.

Rada DSA bude zacházet s veškerými daty s nejvyšší možnou péčí, ale neodpovídá za jakékoliv poškození či ztráty vzniklé použitím těchto dat.

Zásady

Zásada		Mini mální úroveň
0	Kontext repozitáře	N/A
1	Producent dat vkládá data do digitálního repozitáře společně s informacemi, které ostatním subjektům umožňují zhodnotit jejich kvalitu a to, nakolik odpovídají etickým a jiným normám platným pro danou disciplínu.	3
2	Producent dat odevzdává data ve formátech doporučovaných digitálním repozitářem.	3
3	Producent dat odevzdává data společně s metadaty vyžadovanými digitálním repozitářem.	4
4	Digitální repozitář má jasně stanovené poslání (mission) v oblasti digitální archivace a uplatňuje jej.	4
5	Digitální repozitář věnuje dostatečnou péči dodržování právních předpisů a smluv, a to případně včetně těch, které se vztahují k ochraně osob.	4
6	Digitální repozitář aplikuje zdokumentované procesy a postupy pro správu ukládání dat.	4
7	Digitální repozitář má plán dlouhodobé ochrany digitálního obsahu v něm uloženého.	3
8	Archivace probíhá v průběhu celého životního cyklu dat a podle jasně stanovených postupů.	3
9	Digitální repozitář přebírá od producentů dat odpovědnost za zpřístupnění digitálních objektů.	4
10	Digitální repozitář umožňuje uživatelům najít a použít data a trvale na ně odkazovat.	3
11	Digitální repozitář zajišťuje integritu digitálních objektů a metadat.	3
12	Digitální repozitář zajišťuje autenticitu digitálních objektů a metadat.	3
13	Technická infrastruktura výslovně podporuje úkoly a funkce popsané v mezinárodně uznávaných archivních standardech jako je např. OAIS.	3
14	Uživatel dat dodržuje přístupová pravidla stanovená digitálním repozitářem.	4

15	Uživatel souhlasí s pravidly pro sdílení a správné využívání znalostí a informací obecně uznávanými v dané oblasti a řídí se jimi.	4
16	Uživatel respektuje digitálním repozitářem stanovená licenční omezení týkající se užití dat.	4

Hodnocení

Stupeň shody	Význam	Poznámka a/nebo URL
0	N/A: Není aplikovatelné.	Doplňte vysvětlení
1	Ne: Ještě jsme nad tím neuvažovali.	Doplňte vysvětlení
2	Teoreticky: Máme teoretický návrh.	Dodejte URL výchozího dokumentu
3	Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.	Dodejte URL podpůrného dokumentu
4	Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.	Dodejte URL podpůrného dokumentu

0 Kontext repozitáře

Návod pro žadatele

Popište prosím v krátkosti funkce vašeho repozitáře a aktivity v něm probíhající. Případná specifika vašeho repozitáře nebo služeb jím poskytovaných popište s ohledem na to, že hodnotitel s nimi nemusí být obeznámen. Kdykoli je to možné, odkazujte na standardní OAIS funkce a terminologii.

Dodejte také kompletní seznam všech případných partnerů poskytujících outsourcing, které zmiňujete v sebehodnocení a jejich vztah k repozitáři (organizační/smluvní apod.), a to včetně informace o tom, zda mají či nemají DSA, nebo zda podstoupili jiné hodnocení důvěryhodnosti digitálního repozitáře. Vypište seznam Zásad, které tyto externí partneři v rámci svých služeb či funkcí plně či částečně zaštiťují. Popište vztah k/ nebo míru kontroly nad outsourcovanými funkcemi týkajícími se konkrétní Zásady, a to včetně existujících smluvních závazků nebo SLA.

Protože outsourcing je většinou pouze „částečný“, bude pravděpodobně nutné dodat další odpovídající dokumentaci k funkcím spadajícím do dané Zásady, které nejsou outsourcovány. Příkladem mohou být „zdokumentované procesy a procedury pro správu datového úložiště“ a „explicitní workflow“ pro fáze životního cyklu dat, které digitální repozitář kontroluje přímo.

Návod pro hodnotitele

- Jsou odkazy na podpůrnou dokumentaci veřejně dostupné?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

1. Producent dat vkládá data do digitálního repozitáře společně s informacemi, které ostatním subjektům umožňují zhodnotit jejich kvalitu a to, nakolik odpovídají etickým a jiným normám platným pro danou disciplínu

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

S ohledem na tuto Zásadu, jak podporujete producenty dat (případně vkladatele dat) před a během procesu vkládání dat do repozitáře?

Kvalitativní kritéria specifická pro dané odvětví naznačují, do jaké míry jsou data pro uživatele zajímavá. Hodnocení experty a kolegy z dané oblasti je hlavním rozhodujícím kritériem pro kvalitu dat. Transparentnost ve smyslu dodržování oborových etických norem usnadňuje posouzení obsahu dat. Producent dat je tedy zodpovědný za to, že poskytne uživatelům dostatek informací potřebných k posouzení dat.

Definuje repozitář podobu kompletního balíku informací které mají být uloženy s ohledem na možnost zhodnocení kvality dat? Jaké informace jsou povinné a jaké volitelné?

Požaduje repozitář:

- Popis užití metodologie nebo jiné informace týkající se používaných metod a technik, a to včetně informací o sběru dat a dodatečných strukturálních a obsahových změnách?
- Informace o oficiálním schválení sběru dat potvrzující dodržování právních a etických norem?
- Důkaz/potvrzení, že sběr nebo vytvoření dat proběhly v souladu s právními nebo etickými pravidly pro danou disciplínu nebo geografickou oblast (např. Vyjádření etické komise nebo legislativa týkající se ochrany dat)?
- Data týkající se nebo odkazující na datového producenta a/nebo jeho přidružené organizace?
- Důkaz/potvrzení, že data vznikla jako výsledek činnosti producenta dat (výzkumník nebo instituce, která data zveřejňuje)?
- Citace publikací, které vznikly na základě poskytovaných dat?

Jak velká část informací získaných od producenta dat je poskytována dál uživatelům, aby si na jejich základě mohli udělat vlastní závěry?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě)
- Jsou odkazy na podpůrnou dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

2. Producent dat odevzdává data ve formátech doporučených digitálním repozitářem

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

S ohledem na tuto Zásadu, jak digitální repozitář podporuje producenty dat před a během procesu odevzdání dat do repozitáře?

Všechny existující datové formáty jsou vystaveny riziku zastarávání, tedy tomu, že přestanou být použitelné (zobrazitelné). Je proto vhodné pro uložení digitálních objektů používat preferované formáty – tedy ty, u kterých datový repozitář dokáže odpovídajícím způsobem zabezpečit jejich čitelnost a použitelnost. Obvykle to bývají formáty, které jsou de facto standardem pro dané odvětví.

- Publikuje repozitář seznam preferovaných formátů?
- Jsou prováděny kontroly kvality, aby bylo zajištěno, že producenti dat skutečně dodávají data v preferovaných formátech?
- Využívá repozitář nástroje pro kontrolu shody s oficiální specifikací formátů?
- Jak je zacházeno s daty dodanými v jiných než preferovaných formátech?
- Požaduje digitální repozitář po producentech dat detailní informace o formátech souborů a o nástrojích a metodách použitých při tvorbě souborů?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

3. Producent dat odevzdává data společně s metadaty vyžadovanými digitálním repozitářem

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

S ohledem na tuto Zásadu, jak digitální repozitář podporuje producenty dat před a během procesu odevzdání dat do repozitáře?

Producent dat je zodpovědný za to, že poskytuje společně s daty i informace o kontextu dat (metadata). Zde je třeba rozlišovat mezi popisnými, strukturálními a administrativními metadaty. Všechny druhy metadat musí být dodávány v souladu se zásadami určenými digitálním repozitářem.

- Popisná metadata obsahují informace nutné k jejich vyhledání a dále i informace, které ozřejmují jejich význam (ve smyslu definice a hodnoty) a důležitost. Příkladem popisných metadat mohou být datové prvky formátu Dublin Core¹, který obsahuje pole jako autor, typ a datum.
- Strukturální metadata popisují vztahy mezi jednotlivými komponenty skupiny vzájemně souvisejících dat. Jsou nezbytně nutná pro zpracování dat. Při kódování dat je „codebook“ součástí strukturálních metadat.
- Administrativní metadata jsou nutná pro zajištění trvalého přístupu. Týkají se zejména popisu práv duševního vlastnictví, podmínek využití a přístupu; a ochranných metadat potřebných pro spolehlivou archivaci dat.

Digitální repozitář určuje, jak podrobná metadata má producent dodávat a poskytuje nástroje pro jejich efektivní zachycení.

- Pokud jsou využívány formuláře pro odevzdávání dat, jaká metadata požadují?
- Mohou producenti dat využít jiné uživatelsky přívětivé formy odevzdání metadat?
- Kontroluje repozitář kvalitu poskytovaných metadat tak, aby bylo ověřeno, zda jsou dodávána požadovaná metadata?
- Nabízí repozitář standardy, pomoc nebo nástroje pro vytváření metadat na úrovni souborů? Vychází metadatové prvky z běžných metadatových standardů, registrů či konvencí? Pokud ano, uveďte tyto standardy a míru, do jaké jsou využívány.
- Nakolik jsou tato metadata relevantní pro uživatele, např. podporují vyhledávání zdrojů nebo sekundární analýzu spíše než interní potřeby repozitáře?
- Jaký je postup digitálního repozitáře v případě, že dodaná metadata jsou nedostatečná pro dlouhodobou ochranu?

¹ Viz: <<http://www.dublincore.org>> [zobrazeno 19. července 2013].

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

4. Digitální repozitář má jasně stanovené poslání (mission) v oblasti digitální archivace a uplatňuje je

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká rozsahu pravomocí repozitáře.

- Existuje dokument popisující poslání a cíle repozitáře (Mission Statement), který odkazuje na dlouhodobou ochranu a archivaci? Jaká autorita (vláda, financující organizace, vedení organizace apod.) daný dokument vydala?
- Existuje nástupnický plán (succession plan) pro digitální data? Pokud ano, popište plán a pokud je to možné, odkažte na něj.
- Jak je „Mission statement“ implementován?
- Provádíte související propagační aktivity?
- Pokud je tato Zásada outsourcována, poskytněte prosím důkaz, že třetí strana dodržuje DSA nebo DIN/ISO standardy.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážete na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

5. Digitální repozitář věnuje dostatečnou péči dodržování právních předpisů a smluv, a to případně včetně těch, které se vztahují k ochraně osob

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká právních předpisů, které ovlivňují repozitář.

- Je repozitář právním subjektem (právníckou osobou)? Prosím, popište jeho právní/organizační status.
- Má repozitář standard, modelovou verzi nebo šablonu smlouvy s producenty dat?
- Má repozitář standard, modelovou verzi nebo šablonu smlouvy s uživateli?
- Publikuje digitální repozitář podmínky využívání?
- Existují opatření pro případy, kdy nejsou podmínky využívání dodrženy?
- Je repozitář dostatečně obeznámen s relevantními národními a mezinárodními právními předpisy a zajišťuje jejich dodržování? Jak?
- Existují speciální postupy pro správu citlivých dat nebo dat s jinak omezeným přístupem?
- Jsou data s omezeným přístupem nebo citlivá uložena tak, aby k nim byl zachován pouze omezený přístup?
- Jsou data s omezeným přístupem nebo citlivá data distribuována odpovídajícím způsobem?
- Existují procedury pro kontrolu rizik spojených s daty s omezeným přístupem nebo citlivými daty a pro jejich případnou anonymizaci nebo zabezpečení přístupu k nim?
- Jsou zaměstnanci školeni ve správě dat s omezeným přístupem nebo citlivých dat?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

6. Digitální repozitář aplikuje zdokumentované procesy a postupy pro správu ukládání dat

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká schopností digitálního repozitáře spravovat data.

- Má repozitář strategii dlouhodobé ochrany dat?
- Má repozitář strategii pro zálohování/násobné kopie? Pokud ano, popište ji.
- Existují opatření pro obnovu dat? Jaká?
- Jsou pro formování strategie využívány techniky managementu rizik?
- Jak je kontrolována konzistence archivních kopií?
- Jaké stupně zabezpečení jsou vyžadovány a jakým způsobem jsou podporovány?
- Jak je řešeno a monitorováno zastarávání médií?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

7. Digitální repozitář má plán dlouhodobé ochrany digitálního obsahu v něm uloženého

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká schopnosti repozitáře poskytovat trvalý přístup k datům.

- Byla přijata opatření na řešení budoucího problému zastarávání formátů? Prosím popište.
- Byla přijata opatření k zabezpečení dlouhodobé použitelnosti dat? Prosím popište.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážete na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

8. Archivace probíhá v průběhu celého životního cyklu dat a podle jasně stanovených postupů

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká úrovně dokumentace procesů probíhajících v digitálním repozitáři.

Jsou procesy týkající se archivace dat zdokumentovány? Dodejte odkazy na:

- Pracovní postupy (workflows).
- Rozhodovací procesy pro transformaci archivních dat.
- Znalosti zaměstnanců.
- Popište typy dat v repozitáři a jakékoliv relevantní dopady na pracovní postupy.
- Proces výběru dokumentů.
- Přístup k datům, která se vymykají charakteru instituce (míjí se s cíly uvedenými v „Mission statement“).
- Zabezpečení ochrany osobních údajů apod.
- Jasný popis nakládání s daty pro jejich producenty.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

9. Digitální repozitář přebírá od producentů dat odpovědnost za zpřístupnění digitálních objektů

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká míry zodpovědnosti jakou digitální repozitář má za uložená data.

- Má digitální repozitář licenční nebo smluvní ujednání s producenty dat? Prosím popište.
- Zajišťuje repozitář po dohodě s producentem dat dodržování licencí? Jakým způsobem?
- Sestavil digitální repozitář krizový plán? Prosím popište.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

10. Digitální repozitář umožňuje uživatelům najít a použít data a trvale na ně odkazovat

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká formátů, ve kterých repozitář poskytuje data a identifikátory dat.

- Jsou data k dispozici v podobě vhodné pro uživatelskou komunitu? V jaké podobě?
- Nabízí digitální repozitář vyhledávací rozhraní? Umožňuje sklizení pomocí OAI? Je možné hluboké prohledávání „deep search“?
- Využívá digitální repozitář trvalé identifikátory?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

11. Digitální repozitář zajišťuje integritu digitálních objektů a metadat

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká otázek vztahujících se k informacím obsažených v digitálních objektech a v příslušných metadatech. Zabývá se tím, zda jsou kompletní, jestli jsou zachycovány všechny jejich změny a jestli jsou dostupné jednotlivé verze objektu.

- Využívá digitální repozitář kontrolní součty pro verifikaci integrity dat? Jaký typ?
- Monitoruje repozitář integritu dat a metadat?
- Pracuje digitální repozitář s více verzemi dat? Pokud ano, jak? Prosím popište strategii verzování.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

12. Digitální repozitář zajišťuje autenticitu digitálních objektů a metadat

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká míry spolehlivosti originálu a informacemi o provenienci dat. Toto zahrnuje i zachycení vztahu mezi originálními daty a daty zpřístupňovanými uživateli, a to včetně otázky zda jsou udržovány vztahy mezi datovými sety a/nebo metadaty.

- Má repozitář strategii pro změny dat? Jsou s touto strategií seznámeni producenti dat?
- Vytváří a ukládá digitální repozitář údaje o provenienci dat, a to včetně relevantního auditního záznamu?
- Vytváří a ukládá digitální repozitář odkazy na metadata nebo jiné datové sety? Pokud ano, jak?
- Srovnává repozitář signifikantní vlastnosti rozdílných verzí stejného souboru? Jak?
- Kontroluje repozitář identitu vkladatelů?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

13. Technická infrastruktura výslovně podporuje úkoly a funkce popsané v mezinárodně uznávaných archivních standardech jako je např. OAIS

Požadovaná úroveň shody:

3. Rozpracováno: Jsme v implementační fázi.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká stupně shody s akceptovanými standardy. Technická infrastruktura tvoří základ Důvěryhodného digitálního repozitáře. Referenční model OAIS², ISO standard, je de facto standardem pro použití terminologie v oblasti digitální archivace a definici funkcí digitálního repozitáře.

- Na jaké standardy se repozitář odvolává?
- Jak jsou standardy implementovány? Prosím upozorněte na jakékoliv důležité odchylky od standardů a vysvětlete je.
- Má repozitář plán pro rozvoj infrastruktury? Prosím popište.

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážete na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

² Podrobnosti k OAIS referenčnímu modelu lze najít na:
<<http://public.ccsds.org/publications/archive/650x0m2.pdf>> [zobrazeno 31. ledna 2013]

14. Uživatel dat dodržuje přístupová pravidla stanovená digitálním repozitářem

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká zodpovědnosti repozitáře za tvorbu pravidel přístupu k datům. Tato pravidla odpovídají příslušné národní a mezinárodní legislativě. Zásada se vztahuje i k tomu, do jaké míry digitální repozitář informuje uživatele o podmínkách přístupu do repozitáře.

- Využívá digitální repozitář licencí pro koncové uživatele (End User Licence)?
- Vyžadují některá z dat uložených v digitálním repozitáři specifický režim?
- Existují smlouvy pro přidělení přístupu k datům s omezeným přístupem, (důvěrným) datům?
- Využívá repozitář speciální licence, např. Creative Commons?
- Existují opatření pro případ, že stanovené podmínky nejsou splněny?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

15. Uživatel souhlasí s pravidly pro sdílení a správné využívání znalostí a informací obecně uznávanými v dané oblasti a řídí se jimi

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká zodpovědnosti repozitáře za to, že poskytuje uživatelům informace o relevantních obecně uznávaných pravidlech chování (code of conduct).

- Jsou pro digitální repozitář relevantní nějaká obecně uznávaná pravidla chování?
- Týkají se digitálního repozitáře nějaká obecně uznávaná pravidla vztahující se na otázky práv na ochranu osobnosti?
- S jakými podmínkami užití dat musí uživatelé souhlasit?
- Týkají se tato pravidla i institucí?
- Existují nějaká opatření pro případ, že dané podmínky nebudou dodrženy?
- Poskytuje digitální repozitář návod k zodpovědnému využívání důvěrných dat?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.

16. Uživatel respektuje digitálním repozitářem stanovená licenční omezení týkající se užití dat

Požadovaná úroveň shody:

4. Implementováno: Tuto zásadu jsme plně implementovali pro potřeby našeho repozitáře.

Návod pro žadatele

Tato Zásada se týká zodpovědnosti digitálního repozitáře předávat uživatelům informace o uplatňovaných licencích.

Kvalitu využití dat určuje to, do jaké míry je mohou různé cílové skupiny bez omezení využívat (při dodržení obecně uznávaných pravidel chování).

Otevřené a svobodné využívání dat je v souladu s odpovídajícími právními rámci a směrnicemi určenými příslušnými státními orgány.

Z hlediska přístupu k informacím je uživatel vázán příslušnou národní legislativou. Digitální repozitář může uplatňovat další vlastní omezení přístupu, která zahrnují omezení daná zákony země, kde se repozitář nachází. Přístupové podmínky by měly být v maximální možné míře založeny na vhodných mezinárodních standardech – např. Creative Commons.

Právní rámec většiny zemí upravuje etické způsoby užití a opakovaného využití dat. Tyto rámce mohou být různé, od zákonných – ochraňujících soukromí jednotlivců – až po formální kodexy chování, které informují o etických otázkách. Digitální repozitáře si musí být vědomy těchto právních rámců a musí je při (opakovaném) poskytování dat vzít v potaz.

- Jsou využívány relevantní licence?
- Existují opatření pro případ, že licence nebudou dodrženy?

Návod pro hodnotitele

- Vztahuje se vyjádření k sebehodnocení k příslušné Zásadě? (Odkážte na doplňkový text pro žadatele náležející ke každé Zásadě).
- Jsou odkazy na doplňující dokumentaci veřejně dostupné?
- Souhlasíte se stupněm shody uvedeným v sebehodnocení a považujete poskytnuté podklady za dostačující pro udělení DSA?
- Jsou všechny zkratky vysvětleny?
- Tam kde je to možné, odpovězte na konkrétní sebehodnocení spíše návodnými komentáři než konkrétními dotazy.